

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 188-480, 369-600

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1963. október 10.

bb 1. új cím, új rendező, új szereplők - 800 méter film készült el az első magyar-amerikai koprodukcióból

i/.s/gk/m/fm

1963. október 10.

augusztus elején kezdték el forgatni „aranyfej”, címmel, angol rendező vezetésével, magyar és angol szereplők közreműködésével a híres szent László-erekye képzeletbeli ellopásáról szóló kalandos ifjúsági filmet. menetközben azonban minden megváltozott: új szereplőket szerződtettek, megváltozott a cím, James Hill angol rendező helyett Richard Thorpe amerikai rendező vezeti a felvételeket, s már nem magyar-angol, hanem magyar-amerikai koprodukcióban készül a film. az új cím: „Millie budapestre megy”, - de ki is az a Millie,? a férfi főszerepet az angol Lionel Jeffryről az amerikai George Sanders vette át, akinek ez a 75. filmszerepe. a másik főszereplő, az ugyancsak amerikai Buddy Hackett. a női főszerepet továbbra is eszteregályos Cecilia alakítja, partnerei Loraine Power és Denise Gilmore angol gyermekszínészek.

a hűvösebb idő ellenére a 150 tagú forgatócsoport minden nap dolgozik. ha az idő engedi, a szabadban, esztergom mellett forgatnak. minden napfényt ki kell használniuk, mivel a film történetének nagy része nyáron játszódik. az esős, borús napokon a Hunnia filmstúdió műtermében díszletek között a belső felvételeket készítik.

eddig 800 méternyi filmszalag készült el az első magyar-amerikai koprodukciós film, a „Millie budapestre megy...”, történetéről. /mti/

...-

- 1 -

ms

bb 2. pénteken megyesegyházán sorsolják a lottót

i kf/kf/m/vg

1963. október 10.

a Lottó 41. játékheti nyerőszámainak a huzását október 11-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel megyesegyházán rendezti a sportfogadási és Lottó igazgatóság. /mti/

bb 4. besurranó tolvaj az 5. kerületben - két évi szabadságvesztésre ítélték

i bc/lk/m/zs

1963. október 10.

szabó józsef büntetett előéletű, 36 éves lakatos, munkafegyelmi vétségek miatt elbocsátották a máv északi járműjavító vállalatától. ezt követően nem vállalt állandó munkát, s úgy szerzett némi pénzt, hogy az 5. kerületben több háztelülgyelőknek segített a lépcsőház takarításában, felmosásában. ezeket az alkalmakat arra használta ki, hogy belopózott, illetve zárfeltöréssel behatolt szent istván köruti, sziget, pannónia és katona józsef utcai lakásokba, pincékbe, s onnan kerékpárokat, ruhaneműeket, és egyéb holmikat lopott.

a besurranó tolvajt sorozatos bűncselekményért két évi szabadságvesztésre ítélte a központi kerületi bíróság. /mti/

bb 5. százezer szál rózsát vásároltak a balatonpart autós látogatói

vid/m/ie

1963. október 10.

a balatonaligai állami gazdaság tiz holdas rózsakertje nagy forgalmat bonyolított le a nyáron: a balatonhoz vagy onnan érkező autósok mintegy százezer szál rózsát vásároltak. van a gazdaságnak külföldi nagybani vevője is. józsef starkl osztrák kereskedő 10.000 rózsátövet szállított el, amelyek majd a bécsi kerteket díszítik. /mti/

- 2 -

19.07/a

bb 3. az utóbbi évtizedek legnagyobb és legjobb aszutermését szüretelik tokajhegyalján

vid j-lm ie

1963. október 10.

tokajhegyalja világhírű szőlőskertjeiben: a mádi „királyok”, -ban, a tolcsvai „mandulás”, -ban és a tarcali „szarvas”, -ban alig van olyan tőke, amelyen ne lenne aszument. ezért a szokásosnál jóval korábban, már október elején megkezdték a szüretet. az idei aszuterméről lengyel béla, a szőlészeti kutató intézet tarcali kísérleti telepének vezetője a következőket mondta:

- évtizedek óta nem volt ilyen nagyméretű aszusodás, mint az idén. az augusztus elején lehullott 40-50 milliméteres csapadék megduzzasztotta az érésben levő bogyókat, majd az esőt követő rendkívüli melegben fellépett a szőlőkben a nemes rothadást előidéző botrytis cinerea penészgomba, s a harmatos hajnalok és a verőfényes nappalok tovább fokozták a szőlőszemek betöppedését. ennek eredménye az olyan kiváló aszutermés, amelyhez hasonlóra tokajhegyalja legöregebb emberei sem emlékeznek. még csak a szüret közepén tartunk, de már számos egyéni termelő szedett egy-másfél-holdas szőlőjében egy-két mázsa aszuszemet. a nagy mennyiség mellett az elmúlt évtizedek legjobb minőségű termését takarítjuk be. erre jellemző, hogy a tokajhegyaljai állami pincegazdaság telepein az ötféle minőségű aszuszemből eddig csak első, második és igen kevés harmadosztályút vettek át. az igen jó minőségű aszúból a hét közepéig az egyéni termelők tolcsván 500, mádon 600, bodrogkereszturban pedig 150 mázsát értékesítettek.

- kiváló minőséget szüretelnek az állami gazdaságok is. a tokajhegyaljai állami gazdaságban - ahol a szőlőtáblák egy részét öntözték, és ezzel meggyorsították a nemes rothadást - több mint 1000 mázsa aszuszem begyűjtését tervezik. a szőlészeti kutató intézet szarvas-szőlőjében pedig, ahol 30 mázsa átlagtermést várnak, csak az első osztályu aszuszemet szedik le, mert ez is két és fél-, három mázsát ad holdanként.

- a nagyarányu aszutermés, amelynek minősége még tovább is javulhat, lehetővé teszi, hogy az idén tokajhegyalján jobbára csak minőségi borokat: aszut, valamint édes és száraz szamorondit készítsenek. /mti/

n

- 3 -

bb 6. korszerű műteremház épül az iparművészeknek

t tó/tm/m/vg

1963. október 10.

az iparművészeti vállalat a főváros területén 42 helyen tart fenn üzemi helyiséget, ezek közül azonban csak néhány felel meg rendeltetésének.

a vállalat most 25 millió forintos beruházási keretet kapott a műteremház létesítésére. ebből a pénzből olyan korszerű műteremházat építenek, amilyennel kevés európai ország dicsekedhet. a 13. kerületi Mautner Sándor utcában épülő iparművészeti „fellegvár”, a bedolgozókkal együtt körülbelül ezer művésznak teremt korszerű munkalehetőséget és lehetővé teszi az iparművészeti tevékenység tervszerűbb, központi irányítását is. az új, háromemeletes épületben az iparművészeti vállalat 18-20 legfontosabb üzemeységét helyezik majd el.

a tervek szerint az építkezést a jövő év első felében kezdik és 1966 első felében fejezik be. /mti/

bb 7. termést hozott a több mint 700 éves szelidgesztenyefa

vid/j/m/ie

1963. október 10.

kőszeg környékén megkezdődött a gesztenyeszüret. a vidék jellegzetes gyümölcse az idén jó közepes termést adott, amelyből több vagonnal szállítanak a fővárosba is.

a szüret alkalmával a kirándulók százai keresik fel a gesztenyéseket, s a szabadban is sütik az izes gyümölcset. különösen sok látogatója van a király-völgyben a több mint 700 éves szelidgesztenyefának, amelynek egyik ága még az idén is hozott termést. /mti/

-4-

bb 8. százezer liternél több vért gyűjtenek évente - növekszik az ingyenes véradók tábora

1 ms/gk/m/zs

1963. október 10.

a tudomány gyors fejlődése következtében ma már megszokottá, mindennapossá vált a vérátömlesztés, nap mint nap segíti gyógyuláshoz a betegeket az életmentő gyógyszer, a vér. a fokozódó felhasználással együtt növekszik a véradómozgalom jelentőségei is. a vöröskereszt tájékoztatása szerint az elmúlt évben a begyűjtött vér mennyisége elérte a 100 ezer litert, az idei évre pedig 110 ezer liter begyűjtését várják. a begyűjtött vért sokoldalúan használják fel, így például vérkonzervek, plazma, gammaglobulin és más készítmények előállítására. örövendetes, hogy a térítés nélküli, ingyenes véradómozgalom, egyre jelentősebb eredményeket mutat fel. 1959-ben a begyűjtött vérnek még mindössze 5 százalékát adták díjtalanul, embertársi kötelességérzésből. tavaly több mint 94 ezer alkalommal adtak vért ingyen önkéntes véradók, az idei első félévben pedig már 67 ezernél is többen. tavaly a begyűjtött 100 ezer literből 28 ezer litert adtak ingyenesen. ez az arány az idei első félévben már 37 százalékra emelkedett. huszonegy véradó állomás csak térítés nélküli véradókkal dolgozik. a vöröskereszt szervezetei úgy vélik, hogy a jövő évi 2. kongresszusig már az egész begyűjtés 50 százalékát térítés nélkül adják a véradók. a mozgalom gyors fejlődése jogossá teszi ezt a reményt. az idei első félévben Nógrád megyében már megszűnt a fizetett véradás. hasonló a helyzet Pest és Veszprém megyében is. /mti/

bb 9. muzeumba került fekete-geszt község 18. századi pecsétje

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

a gyulai Erkel Ferenc muzeumba került fekete-geszt község 18. századból származó pecsétje. a lelet érdekessége, hogy feltehetőleg ez volt a község első pecsétje. /mti/

bb 10. 1500 éves korszók kisvársányban

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

szarmatakorai település nyomaira bukkantak Kisvársányban. három- és félméter mélységben többek között kibontottak egy kúrt, amely körülbelül 1500 évvel ezelőtt működött. belsőjéből két korszót emeltek ki. a vízfordó edények ép állapotban maradtak meg. a leleteket a vásárosnaményi muzeumba helyezték el. /mti/

8.37/n

-5-

fl

bb 11. megkezdődött a mauthauseni emlékmű bronzszobrainak öntése

i/sb/lk/m/vg

1963. október 10.

a mauthauseni náci haláltábor áldozatainak emlékeztetőre Makrisz Agamemnon munkácsy-díjas szobrászművész, a nemzetközi művészeti pályázat nyertese készít emlékművet. a nagy műalkotásra 9 bronz-alakból álló szoborcsoportot tervezett. a művész gipszből formázta meg az emlékmű alakjait és ezeknek a gipszmintáknak alapján készülnek a három méter magas bronzszobrok. a képzőművészeti kivitelező iparvállalat dolgozói már megkezdték a szobrok öntését. a gipszmintákat 5-6 darabra vágják, hogy részletekben készíthessék el a szobrokat, mert különben 8-8 mássa bronzot kellene egyszerre formába önteni, ami rendkívül megnehezítette volna a munkát. a nyers öntvényekből összerakott szobrok felületét bronzművesek csiszolják majd meg. így minden nyomot eltüntetnek, amely emlékeztethetne arra, hogy különálló darabokból szerelték össze a szobrokat. a vállalat dolgozói a jövő év tavaszán utaznak mauthausenbe és május elsejére állítják fel az új emlékművet. /mti/

...-

bb 12. újabb „fénypontja”, lesz a kivilágított fővárosnak a szabadság-hegyi szupermarket

i tz/sze/m/vg

1963. október 10.

rövidesen látványosság számba menő szupermarket kerül a szabadsághegyi tudószanatórium előtti csemegebolt helyére. tömöry Tamás építésmérnöknek, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem adjunktusának tervei szerint a szupermarket hatalmas, négyzet alakú csarnok lesz, hozzá csatlakozik egy eszpresszó és egy otp-fiók. a három helyiség homlokzati falait végig üveg borítja.

a szupermarket nagy csarnokának különlegesen kiképzett tetője az egyébként egybefüggő, sima födémről emelkedik ki. alakja nagyjából olyan lesz, mintha valami kifeszített és négy sarkán lerögzített hatalmas gumilapot a közepénél fogva megemelnének. ezt az ivelt, hajlított felületet különböző pasztellszínekre festett bádoglemezekkel borítják. a födém csucsába pedig úgy építik be a higanygózlámpákat, hogy éjszakánként a csarnok belseje is, de a tetőnek ezek a színes gerezdjei is fényárban ússzanak. így ez a csarnokfödém újabb „fénypontja”, lesz a kivilágított budapestnek.

az új, korszerű létesítmény építése előreláthatólag már 1964 első negyedében megkezdődik. /mti/

...-

8.40/n

-6-

le

bb 11. megkezdődött a mauthauseni emlékmű bronzszobrainak öntése

1/sb/lk/m/vg

1963. október 10.

a mauthauseni náci haláltábor áldozatainak emlékeztetésére makrisz agamemnon munkácsy-díjas szobrászművész, a nemzetközi művészeti pályázat nyertese készít emlékművet. a nagy műalkotásra 9 bronz-alakból álló szoborcsoportot tervezett. a művész gipszből formázta meg az emlékmű alakjait és ezeknek a gipszmintáknak alapján készülnek a három méter magas bronzszobrok. a képzőművészeti kivitelező iparvállalat dolgozói már megkezdték a szobrok öntését. a gipszmintákat 5-6 darabra vágják, hogy részletekben készíthessék el a szobrokat, mert különben 8-8 mázsa bronzot kellene egyszerre formába önteni, ami rendkívül megnehezítette volna a munkát. a nyers öntvényekből összerakott szobrok felületét bronzművesek csiszolják majd meg. így minden nyomot eltüntetnek, amely emlékeztethetne arra, hogy különálló darabokból szerelték össze a szobrokat. a vállalat dolgozói a jövő év tavaszán utaznak mauthausenbe és május elsejére állítják fel az új emlékművet. /mti/

bb 12. újabb „fénypontja”, lesz a kivilágított fővárosnak a szabadság-hegyi szupermarket

1 tz/sze/m/vg

1963. október 10.

rövidesen látványosságzámba menő szupermarket kerül a szabadsághegyi tudószanatórium előtti csemegebolt helyére. tömöry tamás építészmérnöknek, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem adjunktusának tervei szerint a szupermarket hatalmas, négyzetelakú csarnok lesz, hozzá csatlakozik egy eszpresszó és egy otp-fiók. a három helyiség homlokzati falait végig üveg borítja.

a szupermarket nagy csarnokának különlegesen kiképzett tetője az egyébként egybefüggő, síma födémről emelkedik ki. alakja nagyjából olyan lesz, mintha valami kifeszített és négy sarkán lerögzített hatalmas gumilapot a közepénél fogva megemelnének. ezt az ívelt, hajlított felületet különböző pasz-tellszinekre festett bádoglemezekkel borítják. a födém csucsába pedig úgy építik be a higanyózlámpákat, hogy éjszakánként a csarnok belseje is, de a tetőnek ezek a színes gerezdjei is fényárban uszsanak. így ez a csarnokfödém újabb „fénypontja”, lesz a kivilágított budapestnek.

az új, korszerű létesítmény építése előreláthatólag már 1964 első negyedében megkezdődik. /mti/

8.40/n

-6-

F
Hiany!
ort. 10. /7. lap

bb 16. háromszázötven művészeti körben tízezer munkás-művész tevékenykedik - november 7-én nyílik a képzőművészeti körök hatodik országos kiállítása

1963. október 10.

1 tf/tné/m/fm

a muzeumi hónap után az őszi kiállítási évad jelentős eseménye lesz a képzőművészeti körök hatodik országos kiállítása, amelyet az építők rózsza ferenc művelődési házában november 7-21. között rendez a népművelési intézet, a szakszervezetek országos tanácsa és a kommunista ifjusági szövetség központi bizottsága.

az országban jelenleg mintegy 350 gyári, üzemi képzőművészeti kör működik, amelyekben a napi munka után - hivatásos művészek és kiváló szakemberek vezetésével - több mint tízezren tevékenykednek. a kiállítás rendezőbizottsága most fejezte be a beküldött körülbelül 1200 képzőművészeti alkotás zsűrizését. nagy feladatot jelentett a legjobb művek kiválasztása, mert - a szakemberek véleménye szerint - a legutóbbi, 1960-ban megrendezett országos kiállítás óta örvendetesen emelkedett a műkedvelő festők és szobrászok munkáinak művészi színvonala, - közülük nem egy a hivatásos művészek alkotásaival vetekszik. a kiállítás gazdag anyagát a legutóbbi három év terméséből válogatják össze. mintegy 300 olyan festmény, grafika és szobor kerül majd bemutatásra, amely eddig még nem szerepelt országos kiállításokon.

a mintegy félszáz budapesti képzőművészeti csoport anyagából kiemelkednek a beloiannisz híradástechnikai gyár, az egyesült izzó és az óbudai hajógyár, valamint a vasas- és a postás szakszervezet központi képzőművészeti köreinek munkái. szép alkotásokkal szerepelnek a bemutatón komárom megye öntevékeny művészei. hajdu-bihar megyét - a nagymultu debreceni képzőművészeti körön kívül - az utóbbi években alakult hajduböszörményi, püspökladányi, balmazújvárosi, berettyóújfalui, hajdunánási és nádudvari amatőr művészkörök tagjainak alkotásai képviselik a kiállításon.

a tárlattal egyidőben november 9-én rendezik meg budapestben a képzőművészeti körök vezetőinek országos konferenciáját, amelyre az ndk, lengyelország, csehszlovákia és bulgária munkás-művész köreinek képviselőit is meghívják. a konferencián többek között megtárgyalják a tömegek művészeti nevelésének legfontosabb feladatait. /mti/

-8-

9.00/n

bb 17. bővítik a bajai egészségügyi intézményeket

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

bácska központjában, baján az idén többmillió forintot költöttek, illetve költenek az egészségügyi intézmények bővítésére, korszerűsítésére. a város kórházát új fertőtlenítő helyiséggel, mosdóval és műhellyel látták el. az ágyak számát 30-al növelték - csaknem 3 millió forintos költséggel rövidesen befejezik a járási rendelőintézet új szárnyépületének építését. ezzel a járóbetegek kezelése válik gyorsabbá, kényelmesebbé. /mti/

bb 18. váltóműszakos üzemi iskola és „váltóműszakos” ismeretterjesztés dunaujvárosban

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

a dunai vasmű melegüzemeiben sok olyan munkás dolgozik, aki a váltóműszak miatt eddig nehezen tudott résztvenni az állami iskolai oktatásban és a különféle ismeretterjesztő előadásokon. a kohászati kombinát és a szakszervezeti bizottság vezetői az idén gondoskodtak arról, hogy a gyárban megnyílt üzemi iskolában is „váltóműszakban” tanítsanak. az üzemi általános iskolának az idén 286 hallgatója van. a szakszervezeti bizottság külön korrepetáló órákat is tart részükre.

az üzemi ismeretterjesztő munkát is a váltóműszakosok érdekeinek megfelelően szervezték meg. a munkásakadémiák tematikáját ugyanakkor szakosították. a hét nagyobb gyárrészlegben a külön-külön munkásakadémiák nyílnak novemberben.

a szakszervezeti bizottság által rendezendő akadémiákon mintegy kétszáz előadás hangzik el. /mti/

bb 21. ötletes újítással gépesítették a csapágyak zsirozását ózdon

vid/te/m/ki

1963. október 10.

az ózdi kohászati üzemek finomhengerművében a sorvonó motorok csapágyait régebben kézi erővel, pumpálással kenték, zsirozták. vass jendő, az üzem karbantartó művezetője ugynevezett pneumatikus készüléket szerkesztett, amelynek tároló részébe egyszerre tizennyolc kiló zsir helyezhető el, s onnan süritett levegő nyomásával vezetéken juttatható a kenőanyag a csapágyakhoz. a készüléket néhány hete már használják és az a gyakorlatban jól bevált. a csapágyak élettartamának növelése szempontjából is igen hasznos módszert a gyár többi üzemében is alkalmazzák. /mti/

9.07/n

-9-

bb 15. megkezdődött a földmogyoró-szüret

vid fcs m ie

1963. október 10.

a földmogyoró-termesztés tájkerzetében, megyesegyháza környékén megkezdődött a termés betakarítása, pörkölése. a megyesegyházi béke, aranykalász és a pusztatollakó egyetértés tész-be tömörült régi „mogyorósok”, jól hasznosították szaktudásukat, s a nagy táblákon holdanként 50 százalékkal magasabb termésátlagot értek el, mintegy évvel ezelőtt.

a mék megyesegyháza környékén 20 vagon mogyoró felvásárlására kötött szerződést. az első szállítmányt a fővárosba irányították. a megyesegyházi aranykalász és béke tsz legalább 5 millió forint bevételre számít a földmogyoróból. / mti/

--

bb 20. kutatófurás - levegőhűtéssel

vid te csm ki

1963. október 10.

a geológiai kutató mélyfurásoknál különleges összetételű, egészen hig iszapot alkalmaznak, amelyet a mélyben forgó, a kőzetekkel, talajrétegekkel való találkozásnál átforrósodott furóberendezés hűtésére használnak. a föld mélyére nagy sebességgel áramló iszap másik rendeltetése, hogy magával ragadja a furás közben felgyülemelő, a munkát akadályozó kőzettörmelék. nem egyszer előfordul azonban, hogy a vízáteresztő, kavicsos talajrétegben „elszökik”, a furóiszap, és pótlása, különösen a vízszegény területeken, nagy gondot okoz. gyakran megesik, hogy nyolc órás műszak alatt negyven köbméter vizet használnak fel.

az ilyen esetek megelőzésére a dunántúli kutató-furó vállalat szakemberei az eplény környéki mélyfurásoknál érdekes módszert alkalmaztak. iszap helyett kompresszorral levegőt préseltek a furólyukba, ezzel hűtötték a berendezést, amely nem vette észre a „csalást”, ugyanúgy működött, mintha folyadékkal csökkentették volna hőmérsékletét. a hat atmoszféra nyomású levegő 80 méteres mélységben „eltakarította”, a törmelék is, tehát ebben a tekintetben is helyettesíteni lehet a hagyományos anyagot.

a kísérleteknél jól vizsgáló módszer alkalmazásával csökken a furási költség. / mti/

--

9.15/n

-10/-

fe

bb 19. huszonötezer lakás épül magánerebből állami támogatással - kevés a telek, nincs elegendő kivitelező

i kf/kf/ csm vg

1963. október 10.

az országos takarékpénztár évről évre több építési kölcsönt folyósít a lakosságnak. ennek eredményeként évenként csaknem huszezer, 1961-ben és 1962-ben például összesen 39 688 lakás épült. az idén 25 000 lakás készül ily módon magánerebből. többsége családi ház, de hódít a magán lakásépítkezés haladottabb formája is. ebben az évben már 2 564 lakás épült társasházban. a leggazdaságosabban építhető modern társasházlakások népszerűségét számos kedvezmény is fokozza. társasház lakásokhoz ugyanis 40 000 forinttal több kölcsön adható, mint a családi házhoz, s a hitel visszafizetési ideje is 30 év, 5 évvel hosszabb. ezenkívül a társasházak 25 évig adómentesek. a kedvezmények közé tartozik, hogy az országos takarékpénztár közreműködik az építetők összehozásában, a telek megszerzésében, a terv kiválasztásában és a kivitelező biztosításában.

a mindnépszerűbb társasház építkezések szélesebb körű elterjedését azonban nagymértékben akadályozza, hogy még mindig nincs elegendő telek. a tanácsok - bár több helyen már mutatkozik javulás ezen a téren - még mindig nem jelölnek ki, nem adnak elegendő telket erre a célra. a másik probléma a kivitelezés, hiszen emeletes társasházakat kisiparos nem építhet. a szövetkezeteknek viszont nincs ehhez elegendő szabad kapacitásuk. az országos takarékpénztár véleménye szerint jelentős javulást hozna, ha az állami építőipari vállalatok átmeneti szabad teljesítőképességükkel alkalmilag bekapcsolódnának a társasház építkezésekbe. ugyancsak az építésügyi minisztériumtól várják a többszintes, szabadonálló, különböző nagyságú társasház épületek megfelelő választéku tipusterveit. / mti/

--

bb 27. felújítják a hetvenhat éves bajai gázgyárat

vid te csm ki

1963. október 10.

baján már csaknem 3000 család konyhájában főznek gázzal. a város gázgyára 76 éves, elavult, így az idén mindössze 50 lakást tudtak bekapcsolni a gázellátásba. ezért rövidesen hozzákezdenek a gázgyár rekonstrukciójához. a tervek szerint már 1964 első felében üzembehelyeznek egy csehszlovák gyártmányú bontóberendezést. fokozatosan bővítik a gázvezeték-hálózatot és mintegy tíz kilométeres szakaszon fektetnek le új csőhálózatot. / mti/

--

9.20/-n

-11-

fe

bb 22. színházi bérlet, nászajándék, ösztöndíj a termelőszövetkezetek szociális alapjából

vid/j/m/ká

1963. október 10.

az idén több mint 10 millió forintot helyeztek a szociális és kulturális alapba szólnok megye termelőszövetkezetei. a számottevő pénzüsszeget a tagok kívánságának megfelelően használják fel. a szajoli vörös csepel tsz szociális és kulturális alapjából fedezi a hozzátartozó nélkül maradt 120 nyugdíjas tsz tag háztáji földjének megművelését. kórházi ápolás esetén havonta 100 forint „gyorssegélyt”, folyósítanak. az új házasok - ha mindkettő tagja a szövetkezetnek - egyenként 300 forintot kapnak a közösségtől. a szövetkezet havi 600 forintos ösztöndíjával tanul az agrártudományi egyetem negyedik évfolyamán rozsnói Antal, aki a diploma megszerzése után az öt támogató gazdaságha tér vissza. a kulturális alapból 30 színházi bérletet váltottak, amellyel a szolnoki szigligeti színház előadásait látogatják a tsz tagok. a karcagi Lenin termelőszövetkezet több mint 200 tagját vitte el országjáró kirándulásra az erre tartalékolt pénzüsszegeből. /mti/

bb 23. az üzemi népi ellenőrök javaslatára: szocialista szerződés a diesel-mozdonyok javítására

i di/hné/m/zs

1963. október 10.

jó eredményeket hozott a ganz-márvag és a máv budapesti igazgatósága népi ellenőri csoportjának együttműködése. a kapcsolatot 1961 végén, 1962 elején kezdődött, amikor a téli csúcsgazdálkodás idején rendre elromlottak a kőbányai uti üzemből készített diesel-mozdonyok. a hivatalos levélváltások nem hoztak megfelelő eredményt, s ez adta a gondolatot, hogy a mozdonyokkal közvetlenül foglalkozó munkások, mérnökök, szállítási szakemberek összefogásával vegyék elejét a bajoknak.

először a két népi ellenőri csoport tagjai találkoztak, majd bevonták a véleménycserébe a vállalatok illetékes szakembereit is. az első gyakorlati eredmények: időben kapott pótalkatrészt a máv, majd a mérnökök, tervezők, mozdonyvezetők, karbantartók, stb. együtt járták végig a déli- és nyugati-pályaudvaron lévő diesel-mozdonyokat. felmérték a hibákat, s gyors intézkedéseket tettek javításukra. jórészt ennek köszönhető, hogy rövid két hónap alatt mintegy 10 százalékkal csökkent az álló mozdonyok száma.

/folyt.köv./

9.26/n

-12-

bb 23. /.az üzemi ... 1. folyt./ m

ebből az együttműködésből nőtt ki az indítvány: legyen a kapcsolat állandó és szervezett, a két vállalat kössön szocialista szerződést egymással. a gondolatot tett követte, s ma már, az olykor késhegyre menő viták helyett, kölcsönös segítségnyújtással oldják meg a különböző szállítási, jogi, üzemeltetési és jótállási problémákat. mindkét vállalat egy-egy brigád alakított, amelyet a vezérigazgató, illetve az igazgatóság vezetője irányít, a tagok között pedig ott vannak az illetékes szakterületek és a népi ellenőrök képviselői is.

az együttműködés programjában feldolgozzák a jelenleg működő diesel-járművek üzemeltetésének tapasztalatait, különös gonddal a konstrukcióra és a technológiára. megvizsgálják a leggyakoribb hibák okait, összhangot teremtenek a máv és a ganz-márvag kezelési utasításai között. a hibák kijavítására javaslatokat dolgoznak ki. /mti/

bb 24. hatszázhatvan szegedi orvostanhallgató segíti az egyetem klinikáinak építkezéseit

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

a szegedi orvostudományi egyetem 660 férfi hallgatója vállalta, hogy 30 fős csoportokban egy-egy héten át segítik a szülészeti, a fül- orr- gége, a belgyógyászati és a sebészeti klinikákon folyó építkezéseken.

a fiatalok munkájukért fizetést kapnak az építőipari vállalatától. ennek az összegnek azonban csak egy részét veszik fel, a többit egyetemi ifjúsági klub létesítésére és külföldi utazások költségeinek fedezésére fordítják. /mti/

bb 25. tizezer bérlet tulajdonosa a filharmónia pécsi irodájának hangversenyén

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

az országos filharmónia pécsi irodája az új zenei évadban baranya és tolna megyében száz hangversenyt rendez: ebből legtöbbit pécsen, ahol a középiskolások 4000, az általános iskolások 1000, az egyetemisták és a főiskolások 450 bérletet váltottak.

/folyt.köv./
9.30/n

-13-

bb 25. /tizezer ... 1. folyt./ m

a megyei tanáccsal közös rendezésben baranyában négy helyen - mohácson, siklóson, szigetvároton és sellyén - szintén lesznek ifjúsági hangversenyek. ezeken és az általános iskolai hangversenyeken zenetanárok ismertetik az elhangzó művek keletkezésének történetét, zenekari bemutatón magyarázzák a művek egyes részleteit, motívumait, és utána játsszák le az egész zenei alkotást.

komlón 450 zenepártoló váltott bérletet, a kisebb baranyai falvakat pedig zenei brigádműsorokkal keresik fel. tolna megyében - ahol a szekszárdi zeneiskola a filharmónia főtámasza - irodalmi és zenés műsorokat rendeznek bonyhádon, tolnán, dunaföldváron és pakson. a pécsi liszt ferenc kórus ellátogat nagykanizsára, kaposvárra és szekszárdra is.

a hangversenyeken a legjobb pécsi zenekarok, ének- és zeneművészek, továbbá külföldi vendégszereplők lépnek fel.

a filharmónia hangversenyeire baranya és tolna megyében összesen tizezer bérletet váltottak, ebből hatezer pécsett, talált gazdára. /mti/

...-

bb 26. hőfokszabályozó automata „dirigálja”, a timföldgyártás munkafolyamatát ajkán

vid/te/m/ki

1963. október 10.

az ajkai timföldgyár és alumíniumkohó vállalatnál a bauxitból magas hőmérsékleten oldják ki az alumíniumtartalmu anyagot. a munkafolyamatot korábban kézzel szabályozták, de a hőmérséklet néha olyan hirtelen változott, hogy a nehézkes kézi beállításal csak késve lehetett követni az ingadozást.

az üzemben most automata rendszert alkalmaznak, amely önműködően szabályozza a munkafolyamatot. a tartályokban uralkodó hőmérsékletet az automata különleges érzékelő fejjel „figyeli”, s ha rendellenességet észlel, nyomban beavatkozik. tiszszerte pontosabban dolgozik az embernél, s mindig annyi fűtőgőzt ereszt a tartályokba, hogy az előírt 185 fokból még tizedesek sem hiányoznak. /mti/

...-

9,40/m

- 14 -

bb 28. az ország legnagyobb földalatti kamrafejtését alakítják ki rudabányán

vid te csm ki

1963. október 10.

a rudabányai vasércbányában a gazdaságosabb termelés érdekében olyan új fejtésrendszert dolgoztak ki, amellyel a drága vágatkijáratási munkák csökkentésén kívül nagykitérésű vasérc-tömegeket robbanthatnak le. az új bányaműveléssel a gagarin aknában kísérletképpen 50 méter hosszú, 15 méter széles és husz méter magas kamrafejtést alakítottak ki, amelyből szakaszos robbantással 30.000 tonna pátvasércet nyertek. az új fejtési rendszer igazolta a bánya vezetőinek előzetes számítását, mert a vasérc tonnáját 14 forinttal termelték olcsóbban, mint a hagyományos eljárással.

a kísérletek során szerzett tapasztalatokat hasznosítva, ugyancsak a gagarin aknában a nyári hónapokban hozzáfogtak az ország legnagyobb kamrafejtésének elkészítéséhez. az 50 méter hosszú, 40 méter széles és 30 méter magas kamrából két év alatt 200.000 tonna jóminőségű pátvasércet fejtenek. a számítások szerint az új fejtésrendszerrel és gépi rakodással az egy műszakra jutó fejtélmenny kétszeresére növekszik majd. /mti/

...-

bb 29. 20.000 hektoliter must érkezik naponta a bács megyei központi pincékbe

vid j csm ie

1963. október 10.

bács megye szőlőterületének mintegy 60 százalékán befejeződött a szüret. a nyáron még rendkívül gazdagnak ígérkezett termést a kedvezőtlen nyárvégi idő miatt körülbelül 25 százalékos veszteség érte, de a tavalyinál így is jóval több szőlőlé került a pincékbe. az utóbbi napok a minőségnek is kedveztek. a száraz meleg időben sokat édesedtek a szemek.

az alföldi pincegazdaság feldolgozó-telepein éjjel-nappal dolgoznak a borászok. a 9 feldolgozótelepen a környező termelőszövetkezetekből beérkező szőlőből műszakonként 10.000 mázsát préselnek ki. az üzemekben eddig 150.000 mázsa szőlő került a présekbe. már hetek óta valóságos kocsikaravánok szállítják a mustot is az átvevőhelyekre. naponta mintegy 20.000 hektoliter szőlőlé érkezik a központi pincékbe, ahol eddig összesen 400.000 hektolitert vettek át. a gazdag felhozatal zökkenőmentesen kerül átvételre, s naponta mintegy 100 teherautó szállítja a megyén kívüli pincészetekbe a mustot. /mti/

...-

9.46/n

-15-

bb 31. könyvkétek - uttörő előadókkal

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

az esztergomi városi könyvtár számottevő kulturális tényező a város életében. nemcsak évi 80.000 kötetes forgalmával, hanem sok más módszerrel is hozzájárul a lakosság művelődéséhez.

munkájában fontos helyet foglal el a gyermekrészleg, amely 12.000 kötettel áll az ifjú olvasók rendelkezésére, sokrétűen segíti művelődésüket. kiállításokat rendeznek számukra, megtanítják őket többek között a lexikon használatára. új módszert vezettek be a kölcsönző napokon. uttörők tartanak beszámolókat az érdekes, tanulságos könyvekről, s a legjobban sikerült beszámolókat hangszalagon örökítik meg. népszerűek a könyvtár hanglemezes zenei előadásai is amelyek a gyerekek zenei ízlését fejlesztik. /mti/

...-

bb 32. városias településekké fejlődnek a vasi járási székhelyek

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 10.

vas megyében városias településekké fejlődnek a járási székhelyek. az elmúlt években korszerű világítást, ipari üzemeket, új középületeket kaptak. körmenden Leányvállalatot létesített a szombathelyi cipőgyár. itt alakították ki nyugat-dunántul egyik fontos mezőgazdasági szakoktatási központját: felső- és középfokú mezőgazdasági technikum működik a községben. csatornázásra 650.000 forintot költenek. jövőre szállodát kap a nagyközség és elkészül a vízvezeték-hálózat is.

a szomszédos járási székhely, vasvár cipőipari és ruházati üzemmel gazdagodott. jövőre itt is megoldják az ivóvízellátást. új gimnázium is létesül. a járási művelődési otthon gazdag programmal várja a látogatókat.

celldömlök a járási székhelyek közül elsőnek létesített törpevízművet. a községben kesztyűgyár kezdte meg munkáját, amely elsősorban nőket foglalkoztat. vasútállomását - amely fontos közlekedési csomópont - korszerűsítik.

sárvárról távoli országokba exportál termékeiből a nemrég létrejött hűtőgépgyár. új házakból utcák, községrészek alakultak ki. - a határszéli szentgotthárdon is új lakások épültek, sütőüzem létesült, s a továbbiakban fatömegcikkeket készítő üzem létrehozását tervezik a községben. /mti/

...-

9.57/n

-16-

bb 33. milliós megtakarítások a tanácsi vállalatoknál bontási - és hulladékanyagok felhasználásával, a gazdálkodás jobb megszervezésével

1 zs/zs/m/zs

1963. október 10.

a fővárosi tanács pénzügyi állandó bizottsága a közelmúltban felmérte: milyen eredményekkel járt a takarékosági mozgalom a tanácsi vállalatoknál, intézményeknél. a vizsgálat tapasztalatai szerint a mérleg nagyon kedvező: a legtöbb területen egy esztendő alatt is tetemes összegekkel csökkentették az eredetileg tervezett kiadásokat - csupán a gazdálkodás jobb megszervezésével, az anyaggazdálkodás javításával.

a budapesti házkézelési igazgatóságok például egy év alatt 27.2 millió forint kiadástól mentesültek a bontási anyagok hasznosításával, a korábban hulladékba került téglák, vas- és fagerendák, egyéb épületanyagok újbóli beépítésével. további 55 milliós megtakarítást értek el a fémhulladékok - csövek, csapok, lefolyók, stb. - értékesítésével, s természetesen többeként jelentkezett az a 20 millió forint is, amelyet a társadalmi munkások segítségének eredményeként könyvelhettek el a házkézelési igazgatóságok.

a tanácsi ipari vállalatoknak is van mivel büszkélkedniük: takarékosági számlájukra egy év alatt 33 millió forint került. a szép eredményt a véghulladék-anyagok gondos felhasználásával és új technológiai eljárások bevezetésével érték el. a közmű- és szolgáltatási igazgatóság, továbbá a közlekedési igazgatóság vállalatainál elsősorban a gazdálkodás észszerűbb megszervezése, az üres-járatok és az állás-idő csökkentése játszott közre a szintén nagyszegű - 20.9 millió, illetve 17.4 millió - forintos megtakarításban.

az állandó bizottság véleménye szerint az egyébként jelentős megtakarítások még korántsem jelentik a végső határt. sokmillió forint maradhat a közösség kasszájában - s hasznosítható különböző ellátási és egyéb feladatok megoldására - ha a költségvetési intézmények a reális igényeknek megfelelően terveznek, ha a vállalatok csak a valóban szükséges mennyiségű készleteket szerzik be, s ha a vezetők a további megtakarítások útját-módját a munkáskollektívák bevonásával kutatják fel. /mti/

...-

10.04/n

-17-

bb 30. 74 ,, előszoba-rendelés,, a gércei tsz-ben

vid j csm la

1963. október 10.

a vas megyei gercén az elmúlt években sok új ház épült, kétszobás, előszobás, fürdőszobás lakásokkal. az utóbbi időben a régi házak tulajdonosai is sorra korszerűsítik lakásukat. szélesítik az ablakokat, s külön előszobát építenek a régi lakáshoz. a munkára a termelőszövetkezet építőbrigádja vállalkozott. a brigádnak erre az évre 74 ,, előszoba-rendelése,, van. közkedvelt lett a faluban a cserépkályha is, ebben az évben már mintegy 50 tsz tag lakásában raktak cserépkályhát. ./mti/

--

bb 34. új kémiai anyag a szabadban tárolt gépek rozsdá elleni védelmére

vid te csm ki

1963. október 10.

a hazai mezőgazdaságban és egyes iparágakban is nagy gondot okoz a raktárhiány. az értékes gépeket gyakran tárolják a szabad ég alatt s ez különösen a téli időszakban súlyos rozsdákárokkal jár. a pusztá fémszerkezeteket semmi sem védi a korróziótól, értékes mezőgazdasági gépek, ipari felszerelések mennek tönkre néhány hónap alatt.

a szabadban tárolt gépek védelmére a veszprémi magyar ásványolaj és földgáz-kisérleti intézet kutatói különleges, korrózió elleni védőzsírt állítottak elő, amelyet egy milliméter vastagságban kennek fel a fémfelületre. a vegyszer rugalmas ,,hártya,, formájában elzárja a gépek felületét és így lehetetlenné teszi a rozsdásodási folyamat kialakulását. egy-egy ,,kezelés,, hónapokig tökéletes védelmet nyújt a legmostonább téli időjárásban is. ./mti/

bb 35. gördülő melegházak, gyümölcsle- és boroshordók, alumíniumból - alumínium alkalmazástechnikai központ alakult a ,, magyar ezüst,, felhasználásának kiterjesztésére.

i szf/gk csm vg

1963. október 10.

a hazai alumíniumipar már most készül arra az időre, amikor majd a tavaly megkötött magyar-szovjet alumínium-egyezmény eredményeként 1967-től kezdve 1980-ig fokozatosan évi 165 ezer tonnára növekszik feldolgozásra váró alumínium-készletünk.

/ folyt.köv./

le

10.10 rj

- 18 -

bb 35. gördülő melegházak 1.folyt/csm

a felkészülés fontos részeként a nehézipari minisztérium és a magyar alumíniumipari tröszt a gazdasági bizottság felhatalmazása alapján most megalakította az alumínium alkalmazástechnikai központot. az új szerv feladta, hogy az országos műszaki fejlesztési bizottság segítségével, a kohó- és gépipari, az építésügyi és a többi tárcával együttműködve keresse - kutassa a módját: az ipar, a mezőgazdaság mely új területeire lehet kiterjeszteni az alumíniumfelhasználást. eddig az alumíniumipari kereskedelmi vállalat tanácsadó szolgálata végzett hasonló munkát, de szűk műszaki és anyagi keretei miatt tanácsnál egyebet nem adhatott. az alkalmazástechnikai központ nem marad meg a keresésnél, a tanácsadásnál, hanem az új alumíniumgyártmányokra vonatkozó ötleteit, javaslatait meg is tervezi, vagy tervezteti, elő is állítja és felajánlja bevezetésre annak a tárcának, iparágaknak, vállalatnak, amelynek az alumínium előrehaladást jelent és gazdasági hasznot hoz. a székesfehérvári könnyűféműben 8 millió forintos költséggel berendezik az alkalmazástechnikai központ mintapéldány üzemét. ez állítja majd elő az új alumíniumgyártmányok, gépek, berendezések, használati tárgyak mintapéldányait, kisebb sorozatokat, és felajánlja üzemszerű gyártásra, széles körű bevezetésre az illetékes gyáraknak, üzemeknek.

az országos műszaki fejlesztési bizottság már több érdekes feladattal bízta meg az alkalmazástechnikai központot. az omfb megbízásából hozzáfogott alumínium váz melegházak tervezésének kidolgozásához, nagyüzemi készletek részére. a tervezők kihasználják az alumíniumnak azt a két előnyös tulajdonságát, hogy könnyű és szilárd, s kerekeken gördíthető alumíniumváz melegházakat konstruálnak, amelyeket az egyik palántanevelő helyről könnyűszerrel a másikra lehet tolni. az élelmiszeriparnak, ugyancsak az omfb megbízásából, különböző hordó-típusokat terveznek alumíniumból. készül 600 literes hordó-típus bortárolásra, 200 literes típus pedig gyümölcslevek tartására. a hordók belsőjét különleges műanyagokkal vonják be, hogy a szesz, illetve a sav ki ne kezdhesse az alumíniumot, és az ital fémes ízt ne kapjon. többféle tervet dolgoznak az alumínium építőipari felhasználásának kiterjesztésére. különleges alumínium tetőszerkezetek, épületdíszítő és borító elemek készülnek, a vasutnak pedig a tehervagonok súlyának könnyítésére, alumíniumból tervezik meg a teherkocsik tetejét és az ajtaját.

az alumínium alkalmazástechnikai központ, amely magában olvasztotta az eddig tanácsadó szolgálattal is, egyelőre az aluker szervezetében működik tovább, később azonban a terv szerint önálló vállalattá alakul ./mti/

--

10.20/n

-19-

le

bb 36. korai zöldségtermesztésre rendezkednek be, 9 palántanevelőtelep épül a bács megyei termelőszövetkezetekben

vid j csm la

1963. október 10.

bács megyében a szőlő- és gyümölcskultúra fejlesztése mellett megkezdtek a zöldségtermesztés korszerűsítését is. a napfényben gazdag vidéken évente 30.000 holdon termelnek zöldségfélét, amelyből több mint 10.000 vagonnal juttatnak el a hazai fogyasztókhoz és szállítanak exportra. eddig azonban a kedvező adottságok ellenére sem tudták megvalósítani a korai szántóföldi zöldségtermesztést, mert a régi, korszerűtlen, kisüzemi melegágyak nem győzték ellátni a kertészeteket előnevelt palántákkal. ezért az idén megkezdtek s jövőre tovább folytatják a zöldségtermesztés nagyüzemesítését.

a kecskeméti béke tsz-ben nemrég elkészült palántanevelőtelep mintájára 1964-ben további 9 közös gazdaságban építenek egyenként 6000 negyzetméter üvegfelületű növényházat. a kaolcsai szikra tsz-ben még ez évben megkezdik a hajtatóház építését. az üvegházakban tüzdelt tápkockás növényeket nevelnek majd, amelyek nem sanylik meg a kiültetést, s a koratavaszi napfényt hasznosítva, egy-két héttel korábban hoznak termést. különösen a paradicsomtermesztésnél lesz ennek nagy jelentősége, mivel a c-vitaminban gazdag bogyók már kora tavasszal kerestettek mind a belföldi, mind a külföldi piacokon. a palántanevelőtelepeken évente 1000 hold korai paradicsomtermesztéshez elegendő előnevelt palántát tudnak előállítani. /mti/

bb 38. a minőség romlása nélkül áttelel a szabolcsi alma

vid j csm ká

1963. október 10.

szabolcs-szatmár megye kertészei megfigyelték, hogy a csomagolóládákban az alma kocsánya gyakran megsérti a szorosan egymás mellé helyezett gyümölcsöket. különösen a jonathán-almánál tapasztalható ez, amelynél hosszan kinyulik a szárrész. rontja a minőséget az is, hogy a hosszabb tárolás alkalmával olykor barna foltok jelennek meg a gyümölcs héján, amint a levegő 10 fokon felüli hőmérséklete idéz elő. most ujabban szártalanítják a tavaszi tárolásra szánt jonathán-almát, a leszedést követő 24 órán belül pedig 10 celsius fok alá hűtik a gyümölcsöt. a ládáknál így szépséghibásodás és minőségi romlás nélkül áttelel szabolcs megye legértékesebb gyümölcse. a szártalanított almából eddig csaknem 100 vagonnal helyeztek el a nyiregyházi gyümölcskombinát hűtőcsarnokában, ezt a jonathánt csak a jövő év tavaszán értékesítik. /mti/

--

ll

10.35

- 10 -

bb 37. tudományos ankét az üzemegészségügy kérdéseiről a textilipari szakszervezetben

t tz/gk csm b s

1963. október 10.

csütörtökön reggel a textilipari üzemegészségügyi hónap alkalmából a textilipari dolgozók szakszervezetének székházában tudományos üzemegészségügyi ankétra gyűltek össze az iparág nagyvállalatainak igazgatói, szakszervezeti funkcionáriusai és az összes textilipari üzemi orvosok.

az ankétot dr. rohonyi józsef, a fővárosi tanács üzemi fő orvosa nyitotta meg. elmondotta, hogy most immár a negyedik tanácskozássra került sor az évekkel ezelőtt megkezdett textilipari üzemegészségügyi ankétsorozaton belül. meggyőződését fejezte ki, hogy ez az ankét is meg hozza majd a maga gyakorlati eredményeit, akárcsak elődei, amelyek számos, a dolgozók egészségének védelmét célzó intézkedés meghozatalához adtak segítséget. így többek között az egyik régebbi ankét javaslata alapján kezdődött meg a kísérlet négy nagy textilipari üzemenél annak megállapítására, hogy a munkaközi szünet rendszeresítése milyen hatással van a dolgozók teljesítményére

ezután dr. paál györgy, az egészségügyi minisztérium osztályvezetője szólt az üzemegészségügy jövőjéről, majd a megjelentek még kilenc előadást hallgattak meg azokról a kérdésekről, amelyek részint kifejezetten a textiliparban, részint a legkülönbözőbb iparágakban dolgozók egészségvédelmével kapcsolatosak. sőt az egyik még ennél is általánosabb érdeklődésről szólt: milyen hatással vannak az emberi bőrre a különböző textilanyagok. /mti/

--

ll

10. 37

- 11 -

bb 39. darwin, linné első magyarnyelvű művei, táncsics mihály tankönyve, a világ első növényvédelmi lexikona a szabó ervin könyvtár új kiállításán

i áe/gk/m/fm

1963. október 10.

a fővárosi szabó ervin könyvtár székházának előcsarnokában kiállítást rendeztek a növény- és állattan szakirodalmából. a kiállított művek a könyvtár sokezer kötetes anyagának csak kis töredékét képviselik, azonban így is áttekintést nyújtanak a szakirodalom történetéről és több nagyértékű ritkasággal is megismertetik az érdeklődőket. látható a legrégibb tudományos munka, amely 1661-ből származik: egy nürnbergi orvos növénygyűjteménye. itt őrzik linnének, a nagy természettudósna 1773-ban kiadott első magyar nyelvű növény-rendszertanát, darwin „a fajok eredete”, című, forradalmi jelentőségű művének első magyarnyelvű kiadását, táncsics mihálynak 1842-ben megjelent természettan-könyvét, az 1793-ból származó első magyar növényrendszertan leírását földi jános szerkesztésében, diószegi sámuél fűvészkönyvét, alexander von humboldtnak, a nagy német természettudósna tanulmánya mellett. látható az első, 200 évesnél régebbi növénytan lexikon és még több becses ritkaság. a kiállítás ismerteti a legújabb tudományos eredményeket összefoglaló munkákat is. /mti/

...-

bb 41. szerelik az első csőhegesztő gépet a dunai vasműben

vid/te/m/ki

1963. október 10.

a dunai vasmű hideghengerműi csarnokában csőüzemet rendeznek be, ahol korszerű gépekkel spirálisan hegesztett csöveket gyártanak majd. a vasműben hengerelt lemezből két gépsoron, az átmérőnek megfelelően, két-tíz milliméter falvastagságú csöveket készítenek. a sűrített levegő, víz-, gőz-, gáz- és olaj szállítására alkalmas csövek 120-720 milliméter átmérőjűek lehetnek.

az első gépegység már megérkezett a dunai vasműbe és szerelését a gyár- és gépszerelő vállalat szakmunkásai német mérnökök irányításával megkezdték. dolgoznak már a gépek elektromos szerelésén az elektromos szerelő vállalat és a villamos automatika intézet szakemberei is.

ma építik a második hegesztőgép alapjait, hogy amint a gépegység megérkezik, azonnal hozzáláthassanak felszereléséhez.

a tervek szerint az első próbákra decemberben kerül sor. a csőgyártó üzem viszont tervszerűen csak hónapokkal később, előreláthatólag a jövő év második negyedében kezd meg a termelést, mert a gépek bejáratásához és a munkások betanításához több hétre van szükség. /mti/

...-

13.15/n

-22-

le

bb 40. elkészült az ezredik vagon cukor a szolnoki cukor-gyárban

vid/te/m/ki

1963. október 10.

a korszerűsített szolnoki cukorgyárban csütörtökön elkészült az ezredik vagon cukor. a szezon kezdete óta, szeptember 2.-tól naponta 230 vagon cukorrépa kerül a főzőkbe. a kész cukor nagy részét - egykilós és ötvenkilós tételekben - automata gépekkel csomagolják. /mti/

...-

bb 42. időjárásjelentés

gk/m

1963. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. október 10-én, csütörtökön 13 órakor:

reggeli ködök

az azori-szigetektől nyugat- és közép-európán keresztül magasnyomású gerinc húzódik. az atlanti-óceáni ciklonok ettől északra vonulnak és frontjaik csak a gerinc északi peremét érintik. így nyugat- és közép-európában nyugodt, jobbára csapadékmentes idő van kialakulóban reggeli ködökkel. hazánkban tegnap az északnyugati megyékben már a reggeli órákban kevés volt a felhő, így 8-10 órán át sütött a nap. délkelet felé haladva a nap folyamán fokozatosan szakadt fel a felhőzet. délen és keleten néhány helyen esett az eső, de a csapadék mennyisége nem volt jelentős. a hőmérséklet napközben általában 13-16, az északkeleti megyékben 17-19 fokig emelkedett, ma hajnalban általában 3-7, keleten néhány helyen 1-2 fokig hűlt le a levegő. helyenként gyenge talajmenti fagy lépett fel. ma reggel többfelé ködös volt az idő.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 12.5 fok volt, 0.1 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: változó mennyiségű felhőzet, legfeljebb néhány helyen kevés eső. ma mérséklet, holnap kissé élénkebb szél. reggeli ködök. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-7 fok között, helyenként gyenge talajmenti fagy. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 14-17 fok között.

a duna vizállása budapestnél 304 centiméter. /mti/

...-

13.20/n

-23-

le

bb 44. a tiszta-kutatásról tanácskoztak a tihanyi hidrobiológus napokon

vid/tm/m/ká

1963. október 10.

a magyar tudományos akadémia biológiai kutató intézete és a magyar hidrológiai társaság limnológiai szakosztálya idén is megrendezte a hidrobiológus-napokat, amelynek megnyitóját csütörtökön délelőtt tartották tihanyban. dr. salánki jánost az intézet igazgatójának megnevezésére, a tihanyi biológiai kutató intézet igazgatójának megnevezésére, az 1939-ben elhunyt dr. winkler lajos és az idén elhunyt dr. varga lajos tudósokról.

a tudományos ülés első napján a tiszta-kutatás ez évi eredményeiről számolt be a szakembereknek dr. kolosváry gábor, a tiszta-kutató munkaközösség vezetője. előadásában elmondta, hogy a magyar folyó megismerésével, tudományos felderítésével foglalkozó munkaközösség egyre fejlődik, idén a külföldön kívül már diákszakkör is támogatta a munkát. előadásában részletesen kitért a folyók élővilágát veszélyeztető szennyezések okozta problémákra. a tiszta napjainkban közép-európa vízvesztése okozta problémákra számít, bár a vizsgálatok szerint az utóbbi időben már szembetűnő volt az ipari szennyezés, amelyet főleg szolnok üzemei és a csehszlovákiai gyárak bodrogonyi lefolyó szennyvizei okoznak. a kutatók felmérték a szennyezés arányát, és felhívták a figyelmet a károk megelőzésére. a tiszta-kutatók idén értékes tudományos megállapításokkal gazdagodtak. a vizsgálatok során bebizonyosodott, hogy a tiszta északi szakaszától, ahol a durva hordalékát lerakja, dél felé fokozatosan megváltozik a folyó élővilága. a tiszta halállományáról megállapították a kutatók, hogy a folyó szabályozása óta egyre fokozottabban gyérül. az idén a tiszta árterületén nagyarányú madárvédelmi munkálatok kezdődtek.

a tudományos tanácskozás első napján a szakemberek továbbképző jellegű előadásokat és vitákat tartottak az állóvizek limnológiai kérdéseiről. /mti/

...

-24-

14.46/n

bb 43. huszezer kilométer afrikában - kitűnőre vizsgáztak a magyar gépkocsik

i kf/kf csm vg

1963. október 10.

a moqint külkereskedelmi vállalat az ikarusz gyárral és a csepel autógyárral közösen hathónapos gépjárműbemutató próbautat rendezett nyugat-afrika nyolc államában. az expedíció utjáról körmendi ágoston, a csepel autógyár mérnöke, az expedíció vezetője csütörtökön délelőtt számolt be a magyar sajtó házában.

a sajtótájékoztatót szőnyi miklós, a s csepel autógyár igazgatója nyitotta meg, majd az expedíció tagjai mondták el élményeiket.

a két ikarusz autóbusszból és a két csepel teherautóból, valamint a hat főnyi személyzetből álló expedíció februárban indult utnak a gépkocsikkal budapestről. az első bemutatót szeged fővárosában dakarban tartották, majd több mint huszezer kilométeres uton ellátogattak mali, felső-volta, a niger köztársaság, dahomey, nigéria, togó és ghana nagyobb városaiba. az expedíció nem egyszer napokig lakatlan területeken sivatagon, szavannákon, dzsungeléken keresztül haladt, s csak időnként találtak a városok közelében kiépített utakat. a sivatagi csapások, a vízmosások okozta nehézségek viszont jó próbát jelentettek a gépkocsik tartóssági vizsgálatához. örömmel számolt be az expedíció arról például, hogy a nehéz terep ellenére - jóllehet többmázsányi tartalék rugót vittek magukkal - egyetlen rugócserére sem volt szükség. ugyancsak a legkritikább esetben, s akkor is csak apróságok miatt, kellett kibontani a tartalék alkatrész ládákat.

a hosszú próbaut alapján elmondható - s ezt az afrikai közlekedési szakemberek, valamint a konkurens cégek képviselői is elismerték -, hogy a magyar gépkocsik kitűnőre vizsgáztak. a járművek jól bírták a nehéz terepet a változó éghajlati viszonyokat, porszigetelésük a legnagyobb homokviharok idején is bevált. ugyancsak megfelelőnek bizonyultak a tropikalizált alkatrészek, szerelvények.

a bemutatók alkalmával, különösen a próbaut végén nigériában, togóban és ghanában nagy elismerést váltott ki a magyar gépkocsik. ennek alapján például az 5 tonnás teherautók kategóriájában a csepel d 344-es típust tartják a legjobbnak afrikában. kiderült az is, hogy a mali köztársaság északi részén, a sivatagban először haladtak át autóbusszok.

/ folyt.köv./

15.05

- 25 -

bp 43. huszezer kilométer 1.folyt/csm

a féléves expedíció bebizonyította, hogy a magyar autóipar képes az afrikai országok változó körülményei között is megfelelően üzemeltethető gépkocsik gyártására, a négy gépkocsi egyébként csak ezután, novemberben érkezik haza. a kocsikat szétszedik, tüzetesen megvizsgálják, ellenőrzik kopásukat stb. hogy az újabb konstrukciónál a hosszú és hasznos ut gyakorlati tapasztalatait is figyelembevehessék. / mti/

-. -

bb 45. megkezdődött a magyar szemorvosok nagygyűlése

tms/gk csm zs

1963. október 10.

csütörtökön a semmelweis-teremben megkezdődött a magyar szemorvostársaság / az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének szemész szakcsoportja / háromnapos idei nagygyűlése. a magyar szemészek összejövetelén szovjet, csehszlovák, lengyel, kelet- és nyugatnémet, valamint osztrák vendégek is részt vesznek.

dr. kukán ferenc professzor, a magyar szemorvostársaság elnöke megnyitó szavaiban kegyelettel emlékezett meg dr. czukrász idának, a szolnok megyei kórház szemészfőorvosának elhunytáról, majd a nagygyűlés tapsai közben köszöntötte a 70 éves dr. kettesy aladár debreceni szemészprofesszort, aki az elnöki tanács a napokban tüntetett ki munka érdemrenddel.

a nagygyűlés fő témái a szemészet időszerű és fontos kérdései, csütörtökön az első fő témával, a szem allergiás betegségeivel foglalkoztak. az orvos tudomány az utóbbi időkben egyre nagyobb jelentőséget tulajdonít ezeknek a betegségeknek. a legújabb kutatások szerint az allergiás túlérzékenység a legkülönbözőbb szembetegségeknek lehet az oka, a szemhéj és a kötőhártya gyulladásaitól kezdve egészen a szem belső részében lejátszódó gyulladási folyamatokig. ezt a kérdést dr. boros béla professzor, a pécsi szemészeti klinika igazgatója foglalta össze bevezető előadásában, amelyet számos előadás és vita követett.

pénteken a nagygyűlés második fő témaként a kancsalság gyógyításáról tárgyalnak.

szombaton szabadon választott előadásokkal végződik a nagygyűlés. / mti/

-. -

le

15.10

- 26 -

bb 46. 20 vagon alma érkezett a nyírségből

i n/j/j/m/ká

1963. október 10.

a nagyvásártelepre csütörtökön reggel 79 vagon és 210 tehergépkocsi áru futott be. a vagonszállítmányok így osztottak meg: 24 vagon étkezési burgonya, 10 vagon zöld és fehér paprika, 3 vagon fejeskáposzta, 1 vagon kelkáposzta, 1 vagon gyökérzöldség, 5 vagon hazai gesztenye, 2 vagon földimogyóró, 2 vagon körte, 7 vagon szőlő, 20 vagon alma, 1 vagon tojás és 3 vagon vágott baromfi.

a földművesszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata csütörtökön 20 vagon jó minőségű nyírségi almát hozott forgalomba. az állami boltok a piros fajtájú téli almát kilónként 3-6, a fehér fajtájút 2.40-4.40 forintért árusították. a bírsalmát kilónként 3.80-4.40, a körtét 5.60-6.20, az osztályozott szőlőt 4.50-9, a hazai gesztenyét 8-9.80 forintért adták. / mti/

-. -

bb 47. a tervezettnél 4000 holddal több rozst vetettek a nyírség homokjára

vid j-lm ká

1963. október 10.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezeteinek határában a mostani betakarítás, szántás-vetés idején 70 000 ember fogott szerszámot. kora hajnaltól késő estig dolgoznak a burgonya- és kukoricaföldeken, hogy mielőbb felszabaduljon a kapások területe a szántótraktorok és vetőgépek számára. a kapások tarlóján csaknem 1000 traktor forgatja a talajt kettős műszakban. a nyírség nagyüzemeiben a rozsvetését már befejezték. a csillagfürttel és műtrágyákkal javított homokbuckákra a tervezettnél 4000 holddal nagyobb területen vetettek rozst, említésre méltó, hogy a nyíregyházi járás közös gazdaságai 22 százalékkal, a vásárosnaményi járás nagyüzemei pedig 33 százalékkal vetettek el több rozst az előirányozottnál. szabolcs-szatmár megye futóhomokbuckás vidékein összesen 70 000 holdon kel és sok helyen már zöldell a nyírség kenyérgabonája, a rozs./ mti/

-. -
-27-

15.40/- szb

Ma

bb 48. cukorrépat szállító karavánok a békési országutakon

vid j-lm ká

1963. október 10.

a békés megyei országutakon és dűlőutakon egymást érik a cukorrépat szállító gépjármű- és lovaskocsi-karavánok. a sarkadi, a mezőhegyesi és a szolnoki cukorgyár száznál több átvevőhelyén kora hajnaltól késő estig veszik át a termést, sőt mezőhegyesen éjszaka sem szünetel az átvétel. naponta 800 vagon répat szállítanak be a termelők. az átvevőhelyek közelében megkezdődött a prizmázás. a prizmákba rakott répánál különösen ügyelnek a tisztaságra, mert ennek egyrésze csak karácsony után kerül feldolgozásra.

a megye nagyüzemei egyébként a 10 év előtti rekordtermést érték el. a mezőhegyesi cukorgyár körzetében 180 mázsás az átlag, míg a tavalyi 138 mázsás volt. a múlt évihez hasonló területről 12 600 vagonnal több alapanyagot szállítanak a gyárnak. a sarkadi körzetben 30 százalékkal emelkedett a hozam. még a sárrét szikes talaján is 150-200 mázsa répa termett a mélyen művelt táblákon. /mti/

--

bb 50. megkezdődött a dunabizottság rendkívüli ülészsaka

k tz/gg-lm vg

1963. október 10.

csütörtökön délelőtt budapesten megkezdődött a dunabizottság rendkívüli ülészsaka. g.a. gyenyiszov, a dunabizottság elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd mihaíl roszanu és musztafa vilovics, a román népköztársaság, illetve a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság állandó képviselői, valamint a vaskapu-igazgatóság képviselője adtak tájékoztatót a dunán, a vaskapunál létesítendő erőműről és a hajózást szolgáló berendezésekről. /mti/

-- x

15.45/- szb

-28-

bb 49. a mezőgazdasági szakmunkásképzés helyzetéről tanácskoztak nyiregyházán

vid fm/tné szb fm

1963. október 10.

a kisz központi bizottsága mellett működő szakoktatási bizottság csütörtökön ülést tartott nyiregyházán. megvitatták a mezőgazdasági szakmunkásképzés helyzetét, az ezzel kapcsolatos 1963/64. évi feladatokat és a téli oktatás megszervezését.

meyeri istván, a kisz központi bizottsága szakoktatási bizottságának elnöke többek között beszámolt arról, hogy a mezőgazdasági szakmunkásképzés 1957-ben kezdődött meg, s azóta az ifjúság és a felnőttek iskoláiban, illetve tanfolyamain, valamint a szakközépiskolákban 29 000-en szereztek bizonyítványt. az ifjúsági szakmunkásképző iskolákban tavaly 10 800-an kezdtek meg a tanulást, azonban csaknem 20 százalékuk lemorzsolódott. érdekes jelenség, hogy a lemorzsolódás az üzemekben végzett nyolchónapos gyakorlati munka során történt. ennek fő oka, hogy a tanulókat nem a megfelelő munkakörökben foglalkoztatják és nem mindenütt kapják meg az őket megillető juttatásokat.

az országban 25 önálló mezőgazdasági szakiskola működik, szabolcsban azonban egy sincs. a földművelésügyi minisztérium tavaly 10 millió forintot költött a szakiskolák hálózatának fejlesztésére. jövőre ez az összeg 25 millió lesz. ebből szabolcs megye 3 milliót kap. tiszabercelen már hozzákezdtek a szakiskola létesítéséhez.

a felnőtt-szakoktatás helyzetéről szólva az előadó elmondotta, hogy tavaly ősszel a mezőgazdasági tanfolyamokon 53 200-an kezdtek meg a tanulást, és 38 000-en tettek vizsgát. az idén 68 000 felnőtt kezdi meg a tanulást. különösen nagy szükség van a termelőszövetkezetekben traktorosokra, mezőgazdasági gépészekre és szelőkerekre. 1950-től napjainkig 82 000 traktorost képeztek ki. ezek közül azonban csak 59 000-en dolgoznak ma is traktoron. széleskörű társadalmi összefogás szükséges ahhoz, hogy a mezőgazdasági szakmunkásképzés problémáit megoldják.

az előadást követő vitában számos javaslat hangozott el a mezőgazdasági szakoktatás továbbfejlesztésére. /mti/

--

-- 29 --

bb 51. őszi jelentés az állami gazdaságokból

i cs/j-lm ká

1963. október 10.

az állami gazdaságok most minden erejüket az őszi betakarításra, főleg pedig a kenyérgabona-vetésre összpontosítják. október 6-ig 73 000 holdról takarították be a kukoricatermést, ami megfelel az egész vetésterület 34 százalékának, békés, szolnok és csongrád megyében azonban már 51-53 százalékánál tartanak. a silótakarmány betakarításával, elraktározásával lényegében mindenütt végeztek. az őszi szánt területnek 88 százalékát készítették elő vetésre. ezen belül szabolcs-szatmár megye állami gazdaságai elérték a 98, a bács-kiskun megyeiek a 97, a győr-sopron, a somogy, a borsod és a heves megyeiek pedig a 92-95 százalékot. országosan jelenleg 5120 szántótraktor munkálkodik az állami gazdaságok földjein, ezeknek 52 százaléka kettős műszakban dolgozik. a mélyszántási tervet eddig 40 százalékra teljesítették, naponta több mint 2000 holdat készítenek elő a tavaszi vetésre.

a kenyérgabona-vetéssel az állami gazdaságok tuljutottak az 52 százalékon. a győr-sopron megyeiek elérték az 54, a hajdubinariak a 69, a szabolcs-szatmáriak pedig a 85 százalékot. minden lehetőség megvan arra, hogy a tervnek megfelelően, október végéig az 5 százalékkal bővített vetéstervet is jó minőségben teljesítsék./mti/

--

bb 52. magyar küldöttek utaztak az európai kulturális társaság római közgyűlésére

i bi/hné-lm fm

1963. október 10.

az európai kulturális társaság október 10-13-ig tartó végrehajtóbizottsági ülésére és közgyűlésére magyar küldöttség utazott rómaiba. a delegációt dr. sik endre, nyugalmazott külügyminiszter, a társaság magyar csoportjának elnöke vezeti. tagjai: boldizsár iván, a new hungarian quarterly főszerkesztője, az európai kulturális társaság végrehajtó bizottságának tagja, hubay miklós író, kardos tibor egyetemi tanár, a társaság magyar csoportjának titkára, károlyi minálné író, lengyel józsef író és molnár erik akadémikus, a magyar tudományos akadémia történelemtudományi intézetének igazgatója./mti/

--

16.31/- szb

-30-

me

bb 53. magyarországra érkezett aarne laurila finn kritikus

i bi/mné-lm fm

1963. október 10.

aarne laurila finn kritikus a kulturális kapcsolatok intézetének vendégeként hazánkba érkezett. háromhetes itt tartózkodása során a magyar színházi életet és a népművelés szervezetét tanulmányozza./mti/

--

bb 54. bonni nyelvészprofesszor előadásai debrecenben

vid fm/tné-lm fm

1963. október 10.

dr. johann knobloch, a bonni egyetem szláv filológiai tanszékének professzora, az indogermanisztika és szlavisztika neves kutatója csütörtökön debrecenben két előadást tartott. az egykori meroving birodalom szláv kulturális kapcsolatait ismertette újabb kutatásai alapján, majd a régi európai házfelszereléssel és házfelszereléssel kapcsolatos nyelvészeti megállapításairól, kutatásairól számolt be./mti/

--

bb 55. testvéri együttműködés a debreceni és a lublini tudományegyetem között

vid fm/tné-lm fm

1963. október 10.

debrecen és lublin tudományegyetemei között baráti kapcsolatot fejlődött ki. a lengyel városból dr. włodzimierz zuk rektorhelyettes vezetésével háromtagú küldöttség tartózkodik debrecenben a további kapcsolatok megbeszélésére. a vendégeket dr. szarvas pál, a debreceni kossuth lajos tudományegyetem rektora fogadta. a megbeszélések alapján együttműködési szerződést köt a debreceni és a lublini egyetem. ez elsősorban egyetemi kiadványok cseréjére, az évkönyvekben a két egyetem tudományos munkásságának kölcsönös ismertetésére, továbbá egyetemi oktatók csere-tanulmányutjaira terjed ki./mti/

--

16.45/- szb

-31-

me

bb 56. Len-kenderipari vándorgyűlés szegeden - eredményes kísérletek nyersanyagok, gépek importjának csökkentésére

vid te szb ki

1963. október 10.

a textilipari műszaki és tudományos egyesület szegeden rendezte meg idei kétnapos országos len-kenderipari vándorgyűlését. ebből az alkalomból az iparágak mintegy száz mérnöke, kutatója és más szakembere jelent meg a mtesz szegedi székházának nagytermében.

számos előadás, illetve korreferátum hangzott el a len-kenderipar jelenlegi legfontosabb problémáiról, feladatairól. csaknem minden előadó beszámolt egy-egy kísérleti eredményről, amelyek általában import nyersanyagok, gépek beszerzését teszik feleslegessé.

a szövőipari szakemberek elmondották, hogy sikerült kenderrostokból - ezek megfelelő előkészítésével - olyan finom szövetanyagokat készíteniük, amelyek megtévesztésig hasonlók a lenáruhoz. a kenderrostokból, különleges főzőberendezésben tökéletesen kivonják az összekötő pektinanyagokat, s így készíthető a kenderből a lenhez hasonló finom, vékony szövet. ebből az anyagból jövőre már 300 tonnát gyártanak, s ez mintegy 180 000 dollár értékű len importját teszi feleslegessé. az anketon be is mutatták a szakembereknek az újfajta „lenvásznakat”,.

az előadáson elhangzottak szerint a rostkikészítő vállalat is a len-behozatal csökkentésére törekszik. ezért növelik a len-termő területeket. ennek megfelelően számos kendergyárat lengyárrá alakítanak át. már megkezdtek dunántúlon a fenékpusztai gyár átalakítását, újtipusú lenáztató alagutakat építenek komáromban, a komádi lengyárat rekonstruálják, s bővítik a miklóspusztai üzemet is.

a szegedi kenderfonógyár szakemberei elmondották, hogy eredményes kísérleteik alapján a szegedi iparági gépműhelyben elkészült újfajta fonógéppel körülbelül egymillió forint értékű valutát takarítottak meg, s még számos ilyen gépet készítenek. /mti/

--

16.49/- szb

-32-

me

bb 57. csütörtökön a főváros nevezetességeivel ismerkedtek az eak küldöttség tagjai

k hbj/gg-lm vg

1963. október 10.

az egyesült arab köztársaság mohamed abdel karin tábornok, hadügyminiszterhelyettes vezetésével hazánkban tartózkodó küldöttsége csütörtökön a magyar főváros nevezetességeivel ismerkedett és a többi között megtekintette a parlament épületét.

délben római rudolf közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes ebédet adott a vendégek tiszteletére. /mti/

--

bb 58. közlekedési balesetek

k bc/nmé szb zs

1963. október 10.

a 14. kerületi gyarmat utca 17. számú ház előtt bacsó péter 35 éves budapesti lakos - mert figyelmetlen volt vezetés közben - gépkocsijával fának ütközött. súlyos sérüléssel kórházba szállították.

a 9. kerületi lilium utca 33. számú ház előtt turi éva 7 éves tanulót elütötte egy tehergépkocsi. a kislányt súlyos sérüléssel a tüzoltó utcai gyermekklinikára vitték.

az 5. kerületi károlyi utca 19. számú ház előtt figyelmetlenül ment át az uttesten kárpáti pálné, 57 éves budapesti lakos. egy tehergépkocsi elütötte az asszonyt, aki súlyosan megsérült és kórházba került. /mti/

--

bb 59. halálos baleset a magnezitipari művekben

i bc/hné szb zs

1963. október 10.

a magnezitipari művek samott-gyáregységének területén az építkezésen dolgozó nagy károly 41 éves kubikos, ráckevei lakos, a 23. számú építőipari vállalat dolgozója lezuhant a 9 méter magas tetőszerkezetről. olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a bizottság a helyszínen megállapította, hogy a szerencsétlen ember nem a korláttal ellátott állványon járkált az építkezés tetején, a könnyelműsége miatt érte a halálos baleset. /mti/

--

17.32/- szb

-33-

me

bb 60. budapestre érkezett a szovjet-magyar baráti társaság
küldöttsége

i ms/lk szb zs

1963. október 10.

csütörtökön a.g. szozikinnek, az ivanovoi területi pártbizottság másodtitkárának vezetésével budapestre érkezett a szovjet-magyar baráti társaság küldöttsége. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren kristóf istván, az mszbt főtitkára, valamint a társaság több vezető munkatársa fogadta. ott volt a fogadtatáson n.r. seleh, a szovjetunió magyarországi nagykövetségének követ-tanácsosa. a küldöttség az mszbt vendégeként tartózkodik hazánkban és textilipari üzemek munkáját tanulmányozza. /mti/

--

bb 61. lengyel szakszervezeti küldöttség látogatása hazánkban

i hi/tné-lm sr

1963. október 10.

a szot elnökségének meghívására tíz napig hazánkban tartózkodott a lengyel szakszervezetek központi tanácsának négytagú küldöttsége. a vendégek látogatást tettek a szot munkavédelmi osztályán, továbbá budapesti és vidéki üzemekben tanulmányozták a munkásvédelem helyzetét. a küldöttséget gál lászló, a szot titkára fogadta. a delegáció csütörtökön elutazott hazánkba. /mti/

--

bb 62. csongrád megyei szakszervezeti delegáció utazott jugoszláviába

vid tné/-lm fm

1963. október 10.

csütörtökön a szubotical járási szakszervezeti tanács elnökségének meghívására csongrád megyei szakszervezeti küldöttség utazott jugoszláviába. a négytagú delegáció vezetője juhász józsef, a szakszervezetek csongrád megyei tanácsának vezető titkára. a magyar küldöttség a szubotical járási szakszervezet vezetőinek nyári csongrád megyei látogatását viszonzozza. /mti/

--

17.41/- szb

-34-

me

embargo 22 óráig!

bb 63. kádár jános távirata fidel castrohoz

lk-lm sr

1963. október 10.

kádár jános, a forradalmi-munkás paraszt kormány elnöke táviratot intézett fidel castrohoz, a kubai köztársaság miniszterelnökéhez, amelyben kifejezte a magyar népköztársaság kormányának és népének együttérzését és segítőkészségét, a kubai köztársaság népét ért súlyos természeti csapás alkalmából. /mti/

--

bb 64. motorkerékpáros halálos balesete dunaföldvárott

vid fm/tné szb fm

1963. október 10.

menyhei istván dunaföldvári lakos dunaujvárosból motorkerékpáron igyekezett hazafelé egyik társával a 6-os műuton. a község határában nem figyelt az út szélén álló, kivilágított tehergépkocsira és belerohant. a vigyázatlan motorkerékpáros azonnal meghalt, utasát pedig életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. /mti/

--

bb 65. leszja ukrainka- emlékest gyomán

vid lk szb fm

1963. október 10.

csütörtökön az országos béketanács és a tit békés megyei szervezete - leszja ukrainka ukrán költőnek halálának 50. évfordulója alkalmából - emlékestet rendezett gyomán. honfi józsef, a tit főtitkár helyettese nyitotta meg az ünnepséget, majd radó györgy műfordító emlékezett meg a költő munkásságáról. /mti/

--

18.43/- szb

-35-

me

bb 67. a 7. nemzetközi zenei versenyek hírei

t ol/lk-lm fm

1963. október 10.

csütörtökön délelőtt került sor a zeneakadémia nagytermében a 7. budapesti nemzetközi zenei versenyek vonósnégyes elődöntőjén az utolsó két együttes, a bartók vonósnégyes és a szófia kvartett műsorának meghallgatására. a rendezők úgy tervezték, hogy a vonósnégyes elődöntő eredményét pénteken reggel közlik, mivel azonban röviddel az elődöntő után már sikerült képet alkotni a részvevő együttesek teljesítményéről, még csütörtökön kihirdették az eredményt. az elődöntőn részt vett 9 kvartett közül hét kerül a vonósnégyesek középdöntőjébe: a magyar bartók vonósnégyes, a bolgár kvartett, a moszkvai filharmonia turné együttese és a kijevi liszenko kvartett, az ndk-beli palm vonósnégyes, a bolgár szófia vonósnégyes és a liszt-dijas weiner vonósnégyes. a középdöntőre 12-én kerül sor.

csütörtökön a kora délutáni órákban nagyszámu érdeklődő előtt kezdődött meg a hegedű-zongora szonátaverseny elődöntője. ez alkalommal tíz szonáta-pár mutatta be műsorát, köztük két „vegyespáros,, az egyik szonáta-pár tagjai: a magyarszarmazásu károlyi sándor hegedűművész - gertler endre professzor tanítványa - aki jelenleg brüsszelben él és werner hoppstock, a darmstadt-i zeneakadémia tanára, a német szövetségi köztársaságból. a másik „vegyes,,-pár hegedűs japán takaya urakawa, aki Európában - schwalbe és stross professzoroknál folytatja tanulmányait, partnere pedig az nszk-ban élő cseh-szarmazásu vera tech zongora-művész. /mti/

--

bb 68. időjárásjelentés

gg szb

1963. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti október 10-én, csütörtökön 19 órakor:

reggeli ködök

várható időjárás péntek estig: változó mennyiségű felhőzet, legfeljebb néhány helyen kevés eső. mérsékelt szél. reggeli ködök.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 15-19 fok között. /mti/

--

19.26/- szb

-36-

mo

bb 69. egyszerűsítések a vásárlók érdekében az óra- és ékszerkereskedelmi vállalatnál

t tó/tm-lm vg

1963. október 10.

az óra- és ékszerkereskedelmi vállalatnál több olyan egyszerűsítésről tájékoztatták csütörtökön az újságírókat, amelyek a vásárlók érdekeit szolgálják. a párizsi utca 5. szám alatt csütörtökön nyílt meg a vállalat állandó mintaterme, amelyben a kereskedelmi vállalatok árbeszerzői láthatják minden kapható árunak egy-egy mintadarabját. ez a kezdeményezés a kereskedelmi munka egyszerűsítését jelenti közvetlenül, végeredményben azonban a vásárlók jobb ellátását szolgálja, mert teljesebb lehet a boltok áruválasztéka.

bővítették, illetve egyszerűsítették a szolgáltatásokat is. az eddigi gyakorlat szerint például az órák garanciális javítását kizárólag abban a városban lehetett elvégeztetni, ahol a vevő az órát vásárolta. az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat most megállapodott az ország csaknem valamennyi nagyobb városában működő finommechanikai vállalattal a garanciális órajavítások elvégzésére. a vásárló ezentúl - tekintet nélkül arra, hogy hol vásárolta - a hozzá legközelebb eső javítóműhelybe küldheti el az órát garanciális javításokra. az ékszerjavító szolgáltatott azzal bővítették, hogy az ország valamennyi - számszerint 84-óra- és ékszerboltját felhatalmazták javítás, vagy átalakítás vállalására. /mti/

--

bb 70. kiállítás a lengyel néphadsereg jubileumáról

gg szb

1963. október 10.

a lengyel néphadsereg megalakulásának 20. évfordulója alkalmából csütörtökön kiállítás nyílt a lengyel olvasóteremben. a kiállítás a szovjet földön megalakult lengyel hadsereg útját mutatja be és képet ad a mai korszerű lengyel néphadsereg életéről. dr. stanislaw andrzej sochacki lengyel történész a kiállítást megnyitó beszédében méltatta a népi hadsereg felszabadulásért vívott történelmi harcának jelentőségét. a megjelentek sorában ott voltak a magyar néphadsereg és a magyar partizán szövetség képviselői. ott volt waclaw jackowski ezredes, a lengyel nagykövetség katonai és légügyi attaséja. /mti/

--

19.55/- szb

-37-

mo

mti hivatalos közlemények

1963. október 10.

bb 66. a minisztertanács ülése

k szb sr la

1963. október 10.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. kádár jános, a minisztertanács elnöke beszámolt a csehszlovákiában tett baráti látogatása során antonin novotnyval, a csehszlovák szocialista köztársaság elnökével folytatott tanácskozásról. apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese beszámolt a magyar-román gazdasági együttműködési vegyes kormánybizottság 5. üléséről. a kormány a beszámolókat jóváhagyólag tudomásul vette.

a minisztertanács felhatalmazta a külügyminisztert, hogy a szovjet szocialista köztársaságok szövetsége, nagybritannia és észak-írországi egyesült királyság és az amerikai egyesült államok kormányai között a légkörben, a világűrben és a víz alatt végzett nukleáris fegyverkísérletek betiltása tárgyában létrejött szerződés megerősítése, valamint a szerződés hatályba lépését követően annak törvényerejű rendelettel való kihirdetése iránt a népköztársaság elnöki tanácsához előterjesztést tegyen.

a külügyminiszter beszámolt az ENSZ közgyűlése 18. üléséről. a minisztertanács a beszámolót tudomásul vette.

a kormány megvitatta és tudomásul vette a földművelésügyi miniszter tájékoztatóját az őszi mezőgazdasági munkák menetéről. a minisztertanács megállapította, hogy az időszerű mezőgazdasági munkák eredményesen haladnak, de a további szántás-vetés gyors elvégzése céljából szükséges, hogy valamennyi mezőgazdasági üzem meggyorsítsa a kukorica, a burgonya, a napraforgó és a cukorrépa betakarítását, elhordását azokról a földterületekről, amelyekbe búzát vetnek. ennek sikerét a tanácsok mozdítsák elő azzal is, hogy a következő vasárnapokon a helyben rendelkezésre álló lehetőleg összes szállító eszköz vegyen részt a betakarításban. a kormány a tanácsok elsőrendű feladatának jelölte meg: az eddigénél hatékonyabban ellenőrizték, hogy a kenyérgabonát jó minőségben, feltétlenül az előírt agrotechnikai eljárások leg gondosabb megtartásával vessék el.

az építésügyi miniszter beszámolt az építőipar negyedik negyedévi tervfeladatairól. a minisztertanács a beszámolót megvitatta és tudomásul vette.

a kormány ezután napi ügyeket tárgyalta. /mti/

19.--/-szb

-1-

me

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 180-400, 350 600
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

mti bel f o l d i h i r e k

1963. október 11.

bb 1. koncert a magyar nemzeti muzeumban

i ol/gk-lm fm

1963. október 11.

október 20-án délelőtt 11 órakor a magyar nemzeti muzeumban hangversenyt rendeznek. a koncerten gát józsef, a zeneművészeti főiskola tanára megszólaltatja 2. józsef csembalóját, amelyet a nyáron állítottak helyre ndk-beli restaurátorok. a császár ezen a hangszeren tanult muzsikálni. gát józsef ez alkalommal 18. századi szerzők eddig még be nem mutatott darabjait játssza. a kamarahangverseny második részében zilcz györgy, az operaház zenekarának tagja 18. századi harsonákon mutat be néhány művet. közreműködik a kibővített szécsi-vonósnégyes is./mti/

bb 2. érdekes rövidfilmek készülnek a budapest filmstúdióban

i s/tm-lm fm

1963. október 11.

a budapest filmstúdió munkatársai több érdekes rövidfilm felvételein dolgoznak. mészáros mártá rendező - a mai orosz lányt bemutató kamaszváros rendezője - két filmet készít. a főtí gyermekváros kis lakóinak életét örökíti meg készülő riportfilmje, amelynek ideiglenes címe: „szeretet”. másik filmje szentendrére vezeti a nézőket. bemutatja a város történeti emlékeit, mai életét, s az ott dolgozó művészek alkotó munkáját.

a „szin, mint élmény”, című népszerű tudományos filmet szabó d. páál írta és rendezte. a film a színek fiziológiai és pszichológiai hatását kutatja. - bodrossy félix rendező „a hajózó ember”, című filmben a hajózás történetét, az iránytű első felhasználását és a térkép szerkesztésének fejlődését ismerteti. megemlékezik a történelem nagy hajósairól is. a film „szereplői”, - bábok. a bábfigurákat foky ottó tervezte./mti/

--
-1-